

NSA: Rola starosty w rozłożeniu na raty opłaty dziecka za pobyt w pieczy zastępczej

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 17, październik 2025 10:15

Patrycja Grebla-Tarasek

Odsłony: 914

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną dotyczącą uchwały rady miasta, potwierdzając tym samym, że samorzady mają szeroką swobodę w określaniu zasad umarzania, odraczania czy rozkładania na raty opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Sprawa dotyczyła uchwały, która określała szczegółowe warunki stosowania ulg w tych opłatach.

Skarżący zarzucał, że zapisy uchwały naruszają przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz konstytucyjną zasadę ochrony praw nabytych. NSA nie podzielił jednak tych argumentów, potwierdzając prawidłowość stanowiska sądów niższej instancji.

W ocenie sądu, art. 194 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje radom powiatów (a w miastach na prawach powiatu radom miejskim) pełną swobodę w kształtowaniu warunków, na jakich można umorzyć, odroczyć lub odstąpić od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Przepisy nie zawierają ograniczeń co do tego, jakie przesłanki mogą być brane pod uwagę samorząd może więc samodzielnie zdecydować, czy kluczowym kryterium będzie np. sytuacja dochodowa, czy też inne okoliczności.

Jednocześnie NSA wskazał, że uchwała musi określać te przesłanki w sposób wyczerpujący jako katalog zamknięty. Ma to zapobiegać przerzuceniu odpowiedzialności za ich ustalanie na organ wykonawczy, w tym przypadku prezydenta miasta. Jak podkreślił sąd, starosta (lub prezydent miasta na prawach powiatu) posiada wprawdzie uznanie administracyjne przy stosowaniu ulg, ale nie ma kompetencji do samodzielnego kształtowania przesłanek ich udzielania.

NSA nie zgodził się także z zarzutem, że § 6 uchwały posługujący się zwrotem „odstępuje się od ustalenia” pozbawia organ wykonawczy luzu decyzyjnego. Sąd wyjaśnił, że sformułowanie to nie znosi uznaniowości decyzji, gdyż wynika ona z samej ustawy. Nawet przy spełnieniu wszystkich przesłanek określonych w uchwale, starosta (czy prezydent miasta) może, ale nie musi, zastosować ulgę.

Sąd odniósł się również do § 19 uchwały, dotyczącego stosowania nowych zasad do spraw niezakończonych przed jej wejściem w życie. NSA uznał, że przepis ten nie narusza zasady państwa prawa ani praw nabytych. Skarżący nie posiadał bowiem wcześniej skonkretyzowanego prawa do odstąpienia od opłaty, a jedynie potencjalną możliwość jego uzyskania. Nowa uchwała nie pozbawiła go więc żadnego prawa nabytego.

W ocenie sądu, § 19 uchwały prawidłowo określa wpływ nowych przepisów na toczące się postępowania, zgodnie z zasadami techniki prawodawczej. Rada Miasta mogła więc zdecydować, że także w sprawach wszczętych, ale niezakończonych, zastosowanie znajdą nowe regulacje.

Wyrok NSA potwierdza, że w obszarze ulg i zwolnień dotyczących opłat za pieczę zastępczą rady powiatów (lub miast na prawach powiatu) dysponują szerokim zakresem swobody, o ile działają w granicach przyznanego im upoważnienia ustawowego. Sprawa pokazuje, że lokalne regulacji oparte na kryteriach społecznych i finansowych mogą być różne w zależności od lokalnych potrzeb, a ich zgodność z prawem będzie oceniana przede wszystkim przez pryzmat kompetencji przyznaných samorządom przez ustawodawcę.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 sierpnia 2025 r., sygn. I OSK 1928/23

Źródło: [CBOSA](#)